

Kentbilime Adanan Bir Yaşam: Ruşen Keleş

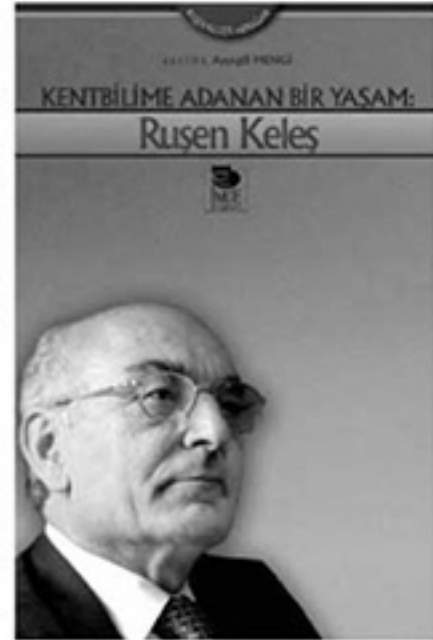
Tekin AVANER*

Prof. Dr. Ruşen Keleş'e Armağan çalışması "ikileme" belki de en sıklıkla görülen biçimiyle "üçleme" bile değil: "Altılama". Alışlageldik bir armağan çalışması olmadığı en başta bu yönüyle ortaya çıkıyor. Kapsam ve hacim bakımından bir "ilk" olduğu görülüyor. Neden? Kestirmeden ilk yanıt, "söz konusu olan Prof. Ruşen Keleş Hoca olduğundan" oluyor. Bu elbette ortak kanı, büyük bir mutluluk ve gurur kaynağı.

Armağan "hocaların hocası" olan Ruşen Keleş'e hayattayken çıkıyor. Bu yönüyle yalnızca titiz, emek yoğun ve saygının eseri değil aynı zamanda büyük bir vefanın da göstergesi. Armağan'a katkı sunanlar burada sayılamayacak kadar çok. En başta Armağan'ın editörü Prof. Dr. Ayşegül Mengi'yi, Dr. Bülent Duru ve Ar. Gör. Menaf Turan'ı saymak gerekiyor. "Ruşen Keleş'e Armağan"ın ilk baskısı Ekim 2007 tarihli ve İmge Kitabevi Yayınları'ndan çıkıyor.

Çalışma iki yılı aşan bir çabanın sonunda hazırlanmış bulunuyor. Ulusal ve uluslararası bilim çevrelerinin Ruşen Keleş'e duyumsadığı ilgi, sevgi ve saygı Armağan'a olan katılımı da artırıyor. Armağan, Hoca'yı tanıyan, seven, saygı duyan arkadaşları, meslektaşları ve öğrencilerinin yazılarından oluşuyor.

* Arş. Gör. Ankara Üniversitesi SBE.

Prof. Keleş Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde bir yandan Prof. Ernst Reuter ve Prof. Fehmi Yavuz'un açtığı "Şehircilik" çalışmalarını, Cevat Geray'la birlikte, Kentbilim'in bir sosyal bilim dalı olarak yerleşmesi ve gelişmesi açısından bir adım daha ileri taşırken diğer yandan elli yılı aşkın zaman içerisinde ülkede kentleşme, yerel yönetimler ve çevre politikaları alanındaki öncü çalışmaları ile de çığır açıyor. SBF'deki ve başka fakültelerdeki ders kitapları çok uzun yıllar boyunca hep Ruşen Keleş'in çalışmalarından seçiliyor. Başka fakültelerdeki öğrenciler de Ruşen Keleş'e ilgi, sevgi ve saygı besliyorlar. "Ondan ders almak" sözünün anlamı derinlik kazanıyor.

"Altı Kitap"ın ilki "Kentbilime Adanan Bir Yaşam: Ruşen Keleş" adını taşıyor ve bu kitapta Hoca'nın yaşamöyküsü, yayınları ve kendisi için yazılanlar yer alıyor. Bunlar arasında Nermin Abadan Unat-İlhan Unat, Fethi Aytaç, Adnan Binyazar, Demirtaş Ceyhun, S.Kemal Kartal ve "Japonya" yazılarını okuyucunun kolayca seçebileceğini öngörmek olası. Ancak bunlar kadar İsmail Beşikçi ve Yekta Güngör Özden'in yazılarıyla bu Kitap'a katkı sağlamış olmaları da kuşkusuz ilgi çekici.

Kentsel politikalar temasını içeren yazıların hacmi ve yoğunluğu bu konunun iki ayrı kitapta ele alınmasını gerekli kılınca İkinci Kitap "Kent ve Planlama" ve Üçüncü Kitap da "Kent ve Politika" adını alıyor. "Kent ve Planlama" başlığı altında kentsel koruma, kent planlaması, arsa ve konut politikasını içeren yazılar bulunurken, bu yazılar "Geçmiş Korumak, Geleceği Tasarlamak" biçiminde tasarlanmış durumda. Kültürel miras, kent planlaması, mortgage sistemi, kooperatifler, TOKİ ve kentsel dönüşüm bu bölümdeki yazıların vurgularını oluşturmakta. "Kent ve Politika" kitabında ise, küreselleşme ve kent, tarihsel süreçte kent ve kent incelemeleriyle ilgili yazılara yer veriliyor. Yazılar "Antik Kentten Dünya Kentine" kurgusu içinde sürdürülebilirlik, küreselleşme... ve değişim, değerlerin yitimi, yoksulluk, "kent"e zaman ve ütopyik açılardan bakışlar ile Trabzon, Kıbrıs, Anadolu-Türk kentleri, İzmir ve Çorum'dan Ankara'ya uzanan kent profiline dair geniş bir yelpazede araştırma ve değerlendirmeleri içeriyor.

"Yerellik ve Politika" adını taşıyan Dördüncü Kitap ise yerel yönetimler, bölgesel gelişme, kentsel yaşam ve kentsel toplumsal hareketler ana konularındaki yazılardan oluşmaktadır. Yazılar "Küreselleşme Sürecinde Yerel Demokrasi" kurgusuna açılmaktadır. Avrupa Birliği'nin bu seyirdeki yeri son derece belirgin olup, yazılar arasında belediye ve yerel hizmet, çocuk ve özür, GAP çerçevesinde bölgesel ve kırsal kalkınma ile kent ve toplumsal, siyasal hareketler konularını ele alan çalışmalar bulunmaktadır.

Beşinci Kitap, "Çevre ve Politika" başlığında çevre politikalarını anlatan yazılara yer verirken, çevreci düşünce ve çevreci hareketler ile çeşitli çevre sorunlarıyla

kapsanmış durumdadır. “Başka Bir Dünya Özlemi” arayışı kitapta kurgusal olarak küresel ve yerel ölçekte ortaya çıkan çevresel sorunlardan kıyılarda, toprakta, denizde ve katı atık biçiminde somutlanan yönleriyle giderek insanı dehşete düşürecek boyutlara yükselme nedeniyle ortaya çıkmaktadır. İnsan burada hem özne hem de nesnedir. Aynı insan kendisi tarafından yaratılan bu olumsuzlukları bertaraf etme, yaşamı sürdürülebilir kılma, dünyayı yaşanabilir hale getirme ve doğal hayatı koruma ve geleceğe aktarma konularında da çabalar içindedir. Bu kitapta aynı düzlemlerde geliştirilmesi gereken politikalar ya da mimari katkının henüz “özlem” boyutunda olduğu yönündeki eleştiri ve saptamalar, çevre yönetimi ve çevre örgütlenmeleri bağlamında kimi yazılarla desteklenmiş durumdadır.

Altıncı ve son Kitap’ın adı “Demokrasi ve Politika”. Bu kitap farklı bilimsel disiplinlerdeki yazılardan, kamu yönetimi yanında hukuk, iktisat, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler, eğitim, bilim ve sanat yazılarından oluşmaktadır. Yazılar son derece geniş konularda zengin içeriklerle okuyucunun merak duygusunu körükler niteliktedir.

Ayrıca altı kitabın tümünde de yabancı dillerde yazılmış yazılar bulunmakta ve bu yazılar Türkçe çevirileri ile birlikte okura sunulmuş durumdadır.

Armağan geleneği içinde özel bir yeri şimdiden edinen bu “altı kitap” başlı başına zengin, akılda kalan ve kolayca okunan yönleri ile Prof. Ruşen Keleş adı altında bir dönemi, bir bilim disiplinini ve hepsinden öte Türkiye’de aydın kavramını ortaya koyuyor, sorular sorduruyor ve geleceğe ışık tutuyor. Teşekkürler Hocam...